

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1936. Št. 6.

Posamezna šte. 1 Din.

Ob 25 letnici dijaške kongregacije v Kranju

Letos je 7. maja preteklo 25 let, odkar se je v Kranju ustanovila prepotrebna dijaška Marijina kongregacija. Pobudo za ustanovitev so dali dijaki sami. Z vsem srcem pa se je vnel zanjo tudi tedanji profesor verouka dr. Franc Perne. Zbral je okrog sebe prvo skupino dijakov in jo po temeljiti pripravi popeljal pred Marijo v rožnovensko cerkev, da bi svojo dobro mladino Njej posvetil, ki edina zasluži biti voditeljica in zavetnica božjih otrok. Dne 7. maja 1911. je bilo sprejetih 78 dijakov. Marija, Mati dobrega Pastirja naj bi bila njihova zaščitnica, njihov drugi zavetnik pa naj bi bil sv. Stanislav.

Od ustanovitve pa do danes je število kongreganistov vedno rastlo. Danes šteje kongregacija nad 200 Marijinih častilcev. Na poti skozi viharje življenja mladi dijaki niso ostali osamljeni. Posebno pozornost sta jim posvečala oba duhovna nadpastirja dr. A. B. Jeglič in dr. Gregorij Rožman.

Dobro se zavedajoč, da je moč le v skupnosti so se kongreganisti l. 1913. udeležili l. kongregacijskega zborovanja v št. Vidu, kjer so dobili novih pobud za nadaljnje delo. Hoteli so tudi sami poseči aktivno v delo za napredek kongregacije. Zato so ustanovili apologetski odsek, kmalu nato tudi abstinentski, antinikotinski in evharistični odsek. V teh odsekih so se dijaki večinoma samo udeleževali.

Do l. 1922. je bila na gimnaziji samo kongregacija dijakov. Ker so pa po svetovni vojni v velikem številu začele obiskovati gimnazijo tudi dijakinje, je kongregacija tudi nje zbrala pod Marijinim praporom. Prvotno so imeli obojni skupne sestanke. Ker pa je narava vzgoje pri obeh drugačna, zato se je kmalu izkazalo potrebno, da gredo v verski vzgoji vsak na svojo pot.

Lepemu razvoju kongregacije je sledila doba, ki ni bila naklonjena kongregacijski misli. Izšel je nov srednješolski zakon, po katerem bi po mnenju nekaterih moralo prenehati delovanje kongregacije. Todana intervencija škofijskega ordinariata je kongregacija vendar le ostala. Kongreganistom so bili le znaki prepovedani. Zunanja izpoved je sicer na ta način odpad-

la, a ostala je močna in neuklonljiva volja vztrajati v kongregaciji. V teh težkih trenutkih je stal kongregaciji ob strani sedanji knezoškof dr. Gregorij Rožman, ki je 1930. prišel osebno sprejet nove člane in jim pri tej priliki vlil upanja v lepšo bodočnost. Viharji so prešli, a kongregacija je ostala močna in neomajana. Ob 25 letnici njenega obstoja v Kranju se hvaležno spominja vseh, ki so jo podpirali v njenem delu. Naj bi pod varstvom njene zaščitnice Marije kranjskim dijakom bila tudi v bodoče voditeljica ad Jesum.

Na dan proslave 25 letnice so imeli kongreganisti ob 10. uri dop. v dvorani Ljudskega doma v Kranju kongregacijsko zborovanje, na katerem sta govorila univ. prof. dr. Viktor Korošec in odvetnik dr. Albin Šmajd. Njuna govora prinaša v celoti „Kranjski zvon“.

Univ. prof. dr. Viktor Korošec

Sodali, sodalinje!

Srebrni jubilej dijaške kongregacije v Kranju je skupni praznik nas vseh: predvsem je vaš, ki ste sedaj njeni člani, obenem pa je tudi naš, ki moramo biti Bogu in Preblaženi Devici globoko hvaležni za srečo, da smo bili v svojih gimnazijskih letih sodali te kongregacije.

Petindvajsetletnica kongregacije gimnazijcev pomeni, da je kongregacija odgojila že tri rodove in da pričinja že s četrtem. Čeprav se zdi vabljivo, da bi se ob tej priliki pomudili pri njenem dosedanjem delovanju in si ogledali razvoj njene zunanje in notranje rasti, vendar se mi zdi še važnejši pogled v bodočnost. Kongregacija je versko gibanje mladine, prekipeva-joče stremjenja za najlepšimi vzori. Zato mora biti pogled kongregacije tudi ob današnjem jubileju obrnjen v bodočnost, na naloge, ki čakajo kongregacijo in njene sodale!

Cerkev pričakuje ravno v naši dobi zelo mnogo od laikov, ki naj vsi sodelujejo v katoliški akciji. Tudi kongreganisti ne smejo ostati ob strani. Način njihovega sodelovanja je načrtan že v posvetilni molitvi. Tedaj je namreč vsakdo izmed nas slovesno obljubil kongregacijski Gospe: „Izvolim te danes za svojo gospo, zavetnico in mater. Trdno sklenem, da ti bom vedno

zvesto služil, in skrbel bom po svojih močeh, da ti bodo tudi drugi služili in te ljubili.“

Našo nebeško Gospo moramo častiti po svojih najboljših močeh. Njej naj velja sleherni utrip naših src. Obenem si prizadevajmo, da jo bodo častili in ljubili tudi drugi, ki doslej še niso Njeni sodali in sodalinje.

To je naš program za vso bodočnost. Treba je le, da ga v podrobnostih času primerno določimo.

Tako naravno se mi zdi da se kristjan z vsem srcem posveti Božji Materi. Saj vsi tako zelo hrepnimo po vzorih — lepih, resničnih in trajnih. Kako se ozirajo naše oči po svetli zvezdi stalnici, po kateri bi mogli zanesljivo usmerjati svojo pot do večne sreče — do Boga!

Kongreganisti smo tako srečni, da imamo Vzor, ki je najvzvišenejši med vsemi ustvarjenimi vzori. Kraljica nebes in zemlje, je to; Ona, ki jo je sam Božji Sin klical za svojo mater. Immaculata, Brezmadežna je ki je edina bila obvarovana izvirnega greha.

Vkljub svojji veličini pa je kongregacijska Gospa človeštvu tako zelo blizu že po vsem, kar nam sv. Pismo poroča o njenem življenju.

Tako; po angelovem oznanenju jo vidimo hiteti preko gorovja, da streže svoji teti Elizabeti, čeprav je sama potrebna pomoči.

Zopet jo srečamo na prvo božično noč v Betlehemu, v Davidovem mestu, ki za Odrešenika in Njegovo mater ni imelo najskromnejšega človeškega bivališča. Toda iz njenih ust ni tožb, ampak v njenih rokah že blagoslavlja novorojeno Božje Dete, kot prve svoje častilce revne pastirčke, kmalu za njimi pa tri modre, zastopnike tedanjega izobraženstva.

Trideset let pozneje nas gane njena ljubeznjiva skrb, s katero izprosi od Gospoda prvi čudež, samo da pomaga svatom iz zadrege.

Zopet jo vidimo pod križem na zgodovinski veliki petek. Na Kalvariji ni bilo ne Petra, ne Jakoba — Ona, ljubeča mati pa je vztrajala ob Sinovem tako strašnem trpljenju zares Kraljica mučencev. Ob njenem vzgledu pač je vztrajal sv. Janez, deviško čisti mladenič.

Njena materinska ljubezen je bila edina zemeljska dobrina, ki je še preostala umirajočemu Odrešeniku. On pa, ki „je ljubil svoje do konca“ (Jan. 13, 1), je hotel svoji Cerkvi nakloniti tudi to v najhujšem trpljenju preizkušeno materino ljubezen. Ozrl se je na mater in na zraven stoječega učenca, ki ga je ljubil; materi je rekel: „Žena, glej, tvoj sin!“, potem pa učenca: „Glej, tvoja, mati!“ (Jan. 19, 26 s.). S tem je Gospod samo po sebi dal najljubšega svojega učenca, sv. Janeza za sina svoji materi. Mirno pa lahko sledimo mnenju svetopisemskih razlagalcev, ki smatrajo sv. Janeza za zastopnika vsega vernega človeštva. Tako jo postala Božja Mati v najtežjih trenutkih svojega življenja naša duhovna mati.

Devetnajst stoletij cerkvene zgodovine je neločljivo združenih z Marijinim imenom. Po vnebohodu Gospodovem se apostolski zbor skupno z Njo priprav-

lja v molitvi na prihod sv. Duha, na rojstni dan mlade Cerkve.

Njeno podobo najdemo že v katakombah. Njej posvečajo kristjani že v prvih stoletjih svoje cerkvice (prim. F. Ušeničnik, Katoliška liturgika, str. 184). Njej v čast so zgrajene mogočne katedrale sred. veka. Njej posveča upodablajoča umetnost renesančne dobe svoja najlepša dela.

Še večje pa je Njeno zmagoslavje v srcih poedincev in v življenju narodov. V vsej katoliški zgodovini ne najdete resničnega velikana, ki ne bi bil z vso dušo skušal vzljubiti Nje: Device najčistejše in Matere Božje ter ji služiti. Ustanovitelji redov tekmujejo med seboj, kdo bo čim več storil za Njeno slavo.

Ali nam ne pričajo mnogoštevilna božja pota, ki so Njej posvečena, kako zelo občutijo posamezniki in celi narodi, da je Božja mati tudi njihova duhovna Mati. Kako silen pomen ima Čenstohovsko Marijino svetišče v zgodovini poljskega naroda! Ali ni glas slabotne pastirice privabil sto in stotisoče iz vseh delov sveta v Lourdes pred Massabielloso votlino iskat pomoči pri Njej, ki je Zdravje bolnikov! Ali ne občutimo vsi velikega zaupanja in žive ljubezni s katero se naš narod zateka k Mariji Pomočnici na Brezje! Ali niso naši kraji tako zelo ljubki radi številnih gričkov in hribov, na katerih stoje cerkvice, Njej posvečene! Ali se ne dvigajo srca nas vseh nad vse zemeljske skrbi in bridkosti, ko nosi zvon trikrat na dan angelski pozdrav preko hribov in ravnin! Ali niso Marijini oltarji naša najvarnejša zatočišča v urah trpljenja in gorja.

Da! Preblazena Devica je duhovna mati vseh kristjanov. V prav posebni meri pa je mati kongreganistov, ki so si jo izrečno izbrali za svojo gospo, zavetnico in mater in ki ji zato še prav posebno dolgujemo zvestobo, vdanost in ljubezen.

Kot naša Gospa, je kraljica naših duš. Ker smo jo slovesno pripoznali za svojo gospo, smo se s tem tudi zavezali, da bo naše življenje tako, kakor nam ga kaže Njen vzvišeni vzgled.

Devica najčistejša je — zato mora biti čistost, brez kompromisov, karakteristični znak njenih duhovnih sinov in hčera. Pri Njej najdemo zavetje v trenutkih skušnjav, pod Njeno modro zastavo bo plul naš življenjski čolnček srečno tudi preko najbolj razburkanih valov.

Druga čednost, ki najbolj odlikuje našo Gospo, je ponižnost. Ko izve, da bo Mati Božja, je Njen odgovor tako ganljivo skromen: „Glej, dekla Gospodova sem!“ Ista misel nam zopet zazveni v njenem slavnem spevu „Magnificat“. Ali nam ne bo to Marijino ravnanje prelepo vodilo za naše lastno ravnanje? Vse svoje naravne in nadnaravne darove imamo od Boga, zato gre Njemu v prvi vrsti zahvala za vse morebitne uspehe. Marijina ljubezen do ponižnosti nas bo varovala vsake puhle ošabnosti, kateri redno sledi neuspeh ali celo padec.

Ako hočemo postati dobri Marijini sinovi oz. hčere, moramo biti zares praktični katoličani v vsem svojem življenju. Semkaj spada tudi stremljenje za

resnično pobožnostjo. Svete zakramente in molitev je Gospod določil za vse svoje vernike. Med našo inteligenco najdemo včasih čuden predsodek, kakor da bi molitev, adoracija, rožni venec, križev pot, božja pota ne bila za izobraženca prav primerna. Usodna zmotà je to. Zakaj milosti, ki so z molitvijo in z drugimi pobožnostmi združene, so izobražencu vsaj tako potrebne kakor preprostemu človeku. Ob samem abstraktnem zatrevanju načelnosti brez življenja s Cerkvijo bomo notranje vedno bolj odmirali in končno kot suhe veje odpadli od živega debla Gospodove Cerkve.

Naj ne bi bilo dneva v sodalovem življenju, da ne bi vsaj z desetko rožnega venca počastil Nje, ki jo imenujemo Kraljico presvetega rožnega venca, in tako vsaj kratko premišljeval najlepše skrivnosti iz Gospodovega in Marijinega življenja!

Vsakoletni kongreganistov program bi moral vsebovati tudi romanje k Marijinemu svetišču. Kako lepo bi bilo, ako bi se vsako leto v počitnicah sešle vse dijaške kongregacije na Brezjah in bi se v skupni molitvi pred Marijinim oltarjem navzele novega navdušenja za kongregacijsko delo!

Najboljše merilo vsakega kongregacijskega življenja pa je evharistično življenje sodalov. Tako blizu je od Marijinega oltarja do obhajilne mize; pravi sodal bo pač iz žive notranje potrebe zahrepenel čim pogostejše po Kruhu živih in tako postajal tudi vedno boljši sin Božje Matere.

Ni pa dovolj, da kongreganist skuša sam uravnati svoje življenje tako, da čim najlepše odgovarja časti Marijinega varovanja in duhovnega sinu, ampak je treba da deluje tudi apostolsko. Saj je ob sprejemu izrečno obljubil kongregacijski Gospe, da bo skrbel da jo bodo tudi drugi častili in ljubili.

K apostolatu nas sili že krščanska ljubezen do bližnjega, ljubezen do neumrjočih duš. Ko ta ljubezen žene misijonarje, da gredo v daljne poganke kraje reševat duše, ali bi mi smeli mirno gledati, da se duše naših prijateljev in znancev odtujujejo Bogu in s tem izgubljajo svojo večno srečo? Kaj hočemo storiti tu boljšega, kakor da pokažemo prijatelju Zgodnjo dani.

Apostolat je ali apostolat besede, ali apostolat ljubezni, ali apostolat vzgleda; vedno pa mora biti obenem tudi apostolat molitve.

Važen je apostolat besede. Vsak sodal ima znance in prijatelje, ki so izven kongregacije. Predvsem so med njimi taki, ki ne slutijo, kaj vse pomeni kongregacija sodalu; mnogo je takih, ki jih pred kongregacijo plaše različni zastareli predsodki; pri nekaterih je morda samo manjkalo ob pravem trenutku ljubezne besede, ki bi jih bila opozorila na kongregacijo. Skušajte zanetiti v vseh teh vsaj iskrico ljubezni do Marije, razpihajte jo, da se bo razvila polagoma v vedno svetlejši plamen!

Več kakor besede pa ustvarjajo dejanja, zlasti dejanja krščanske ljubezni. Ko postaja v naših dneh

gospodarska beda vedno hujša, se bodo morale tudi dijaške kongregacije vedno bolj posvečati karitativnemu delu. Vincencijske in Elizabetne konference bodo morale najti ravno med sodali in sodalinjami najbolj požrtvovalnih članov..

Najbolj važen pa je apostolat vzgleda. S svojim življenjem namreč sodal jasno pokaže, katera so njegova načela in kako jih pojmuje. Zunanji svet bo sodalovo ravnanje strožje presojal, deloma upravičeno. Zato pa je tem večja sodalova odgovornost pred Bogom, ako bi s svojim vzgledom dajal pohujšanje.

Apostolat vzgleda deluje vedno; na ta način more apostolsko delovati tudi oni, ki nima prilike, da bi deloval z besedo. Apostolat vzgleda je tudi naravna posledica zdravega kongregacijskega življenja.

Vpliv žive kongregacijske miselnosti se mora kazati v odnosajih med kongreganisti samimi. Med njimi ne bi smelo biti preprirov in nasprotij; z resnično srčno plemenitostjo naj bi bili sodali vedno tudi glasniki svojega programa in s tem tudi oznanjevalci slave nebeške Kraljice — Kraljice miru. — Tudi do tovarišev — nekongreganistov naj bi skušal kongreganist biti vedno plemenit in požrtvovalen. Zlasti naj bi skušal izkazovati svojo ljubezen zapuščenim bolnikom in tovarišem v stiski. Saj bo tako sledil vzgledu svoje nebeške Matere, obenem pa tudi vzgledu njenega Božjega Sina, ki je hodil iz kraja v kraj, deleč dobrote najbednejšim.

Apostolsko delovanje kongreganistov se ne sme omejevati na dijaške, ampak naj se kaže tudi v domači družini in v domači župniji, kar velja zlasti za počitnice.

Večerna molitev rožnega venca ne bo izginjala iz naših družin, ako bo kongreganist smatral za svojo častno dolžnost, da daje sam lep vzgled. Ob zaključku dneva se bodo tako duše, izmučene in trpeče, dvignile od zemeljskih skrbi v vdani molitvi k Tolažnici žalostnih.

Koliko predsodkov bo padlo, če se bo kongreganist ob angelovem zvonjenju vedno pogumno odkril in z molitvijo angelskega češčenja očitno počastil nebeško Gospo. — Isto velja glede pogostega svetega obhajila, glede skupnega češčenja Najsvetejšega zakramenta. Ako bodo kongreganisti vedno v prvih vrstah, bo njihov vzgled, privabil tudi druge in napravil iz njih žive člane župnijskega občestva.

Premnogo je še načinov in oblik, v katerih bo kongreganist ob ugodni priliki lahko apostolsko deloval. Našel jih bo, ako se bo le vedno jasno zavedal svoje apostolske dolžnosti, ki jo je prevzel ob sprejemu; najuspešnejše pa bo vse to vršil kot delaven član Katoliške Akcije.

Pri vsem svojem delu pa ne zanemarjajmo molitve! „Bog je, ki daje rast“; brez Božjega blagoslova naše delo ne bo rodilo uspehov. Pred vsakim količikaj važnejšim sklepom se vsaj s tiho Ave Maria obrnimo po nasvet k Njej, ki je Sedes Sapientiae! Njej priporočajmo vse svoje zadeve: duhovne in svetne, zasebne in javne! Kongreganist mora moliti

ne le za svojce, ampak tudi za sošolce, za vzgojitelje, za kongregacijo, za narod, za domovino, za Cerkev, za svetovni mir i. t. d. — Ravno molitev nas bo trajno spominjala, kako slabotni smo sami brez Božje milosti. Vedno bolj se bo zato naše notranje življenje oklepalo po Marijini roki edinega absolutnega vzora — Boga.

Čim skrbneje bomo vršili svoje kongregacijske naloge, s tem večjo vnemo se bomo oklepali tudi kongregacije same. Tako žalostno je namreč opazovati, kako se mnogi, ki so bili vso svojo gimnazijsko dobo kongreganisti, kot akademiki za kongregacijo več ne brigajo. Krivda je večinoma to, da jim je bila, ali pa postala pripadnost h kongregaciji le neka tradicionalna formalnost in da so zanemarjali to, kar je bistveno: neprestano gojiti ljubezen do Preblazene Device.

Zato naj bo ob 25 letnici naše skupne kongregacije naš trden sklep: Kraljico nebes in zemlje sem si kot kongreganist izbral za svojo gospo, zavetnico in mater. Njej naj velja moja sinovska ljubezen in zvestoba vse življenje! Po svojih močeh hočem delovati za razširjenje Njene slave in časti, dokler je ne bom zagledal v vsej Njeni slavi v večnosti!

Dr. A. Šmajd:

SPOŠTOVANI!

KONGREGANIST! KONGREGANISTINJA!

Nismo nesmotrena masa ljudi, ki se je slučajno sešla; smo organizacija, ki ima svoj program, smo, ki smo že zgodaj „izmerili daljo in nebeško stran“. Naš program je **katoliška obnova vsega zasebnega, javnega in gospodarskega življenja**.

Iz kmečkih hiš in delavskih bajt smo, nekaj tudi iz meščanskih krogov. Poznamo trdote življenja in boje, ki so potrebni. Vemo, da je v vsem življenju nujno potrebna dinamika. Ko smo se vsi združili v marijanski organizaciji pod isto idejo vodnico, smo vsi postali bratje in sestre in smo prav vsi prevzeli nase težko in odgovorno nalogo, da kot elita-izbrana četa izmed vseh katoliških, predvsem izmed vseh katoliških **mladinskih** organizacij delamo z vso vnemo za uresničitev našega skupnega programa: omnia restaurare in Christo.

Naša organizacija ni nikdar **nepotrebna**. Če je bila potrebna pred 300 in več leti, ima svoje opravičilo tem bolj danes, ko je nasprotnik — materializem v vseh raznih oblikah **agresiven**, napadalen bolj kot kdaj doslej. Potrebni smo, da zajezimo val gorja, ki se bliža človeški družbi, potrebni, da obvarujemo krščansko kulturo pred duhovnim orkanom, ki nam preti, ako bomo preveč malodušni in speči.

Marijanska kongregacija dijakov pa je še posebej potrebna. Saj je tekom 25 let vzgojila precejšen kader borcev za svoj program in je po svojih voditeljih obvarovala precej mladih src in duš pred padcem. Pr voditeljih marijanskih kongregacij smo dobili navodil pri njem smo se shajali, on nas je navduševal in nam

vlival korajže, da smo hodili po pravi poti. Z nami je bil, dokler se sami nismo spoznali na pot in smer. Dijaška marijanska organizacija je potrebna, ker iz nje pridejo izobraženci, ki svojemu ljudstvu lahko veliko koristijo, ali mu pa kot nekatoliški izobraženci lahko tudi še več škodujejo.

Da je že v našem slovenskem narodu toliko verskega indiferentizma in precej tudi že verske sovražnosti do katoličanstva, ima veliko zaslugo naše domače izobraženstvo, ki se je s svojim življenjem oddaljilo od katoličanstva in ki je svoj čas oznanjalo kulturni liberalizem, danes pa pod geslom svobode in skupnosti tira narod v materialistični boljšeizem.

V gledanju na osnovne smeri življenja sta mogoči samo dve smeri: **Kristus ali materializem. Srednje poti, poti mlačnosti in kompromisov ni!** Kdor velja in hoče ostati pravi, resnični in dejavni katoličan, mora na vsej črti prelomiti z duhovnim nasprotnikom, mora vsepovsod gledati, kako bo to kačo strl in uničil. ter tako pripravil zmago Kristusovemu kraljestvu.

Naš sovražnik je danes **komunizem**. Kako naivni moramo biti, ako verjamemo le eni njegovi besedi, ko pa vidimo vse na okrog, kako uničuje ne samo v človeških srcih duhovne dobrine krščanstva, marveč da uničuje cerkve, preganja duhovnike in prepoveduje opravo službe božje, organizira na najmodernejši način najhujšo brezbožniško borbo, daje sredstva na razpolago vse samo zato, da izpodnese tla krščanski kulturi. Rusija, Mehika, Španija so nam vzgled. Prepričani smo, da bodo ti narodi prišli nazaj k Bogu. prepričani smo, pa tudi, da je vse to veliko trpljenje odveč in nepotrebno, ako bi narodi pravočasno spoznali nevarnost, v katero jih peha nauk komunizma.

Če bi bil komunizem samo za gospodarsko in socialno izboljšanje človeške družbe, bolje rečeno, če bi skrbel samo zato, da bi v človeški družbi ne bilo preostrega gospodarskega trenja in prevelikih socialnih razlik, bi nam ne bil na poti. Tako pa posega predvsem na kulturno polje in zida iz svetovnonazornega materialističnega gledanja vse zasebno, javno in gospodarsko življenje.

Komunizem ruši zasebno lastnino. Priznamo, da baš gmotne dobrine danes niso pravilno razdeljene in uporabljene v prave namene. Priznamo, da je beda danes velika, da bo postala morda še večja; ne zakrivamo oči pred največjo socialno nesrečo in resničnostjo: brezposelnostjo. Vse to vidimo: trpljenje tisočev in milijonov, slišimo jok nedolžnih otrok, vidimo nezdrava stanovanja-luknje, kjer biva oblikovalec gmotnih dobrin. In vemo, da take razmere zahtevajo temeljite spremembe, ki je izražena v tej-le osnovni misli in zahtevi: **dobrine morajo služiti splošnosti**, a vendar tako, da se poedincu dajo možnosti za njegov individualni razmah. Ljudje smo vsi. Narava sama žene človeka do dela za uspehe. Različne so narave, različni smo ljudje. Popolne enakosti ne bomo nikdar dosegli, ker popolne enakosti ni. Kolikor zasebne lastnine je potrebno za podvige, ki koristijo družbi, toliko jo mora biti. Smo načelni zagovorniki zasebne lastnine

povdarjajoč, da je to naravna zahteva in obenem, da mora tudi zasebna lastnina služiti skupnosti.

Ko izpovedujemo vse to, povdarimo še: da je človeštvo zašlo v take gospodarske razmere, ni kriv katolicizem, ni kriva katoliška Cerkev. To so posledice načel: egalité, fraternité, liberté, ki je zajela množice in svet v 18. stoletju, to je duh in praksa menčstrskega gospodarskega liberalizma, ki je dopuščal vsakemu, da je storil kar je hotel. Pod geslom svobode in enakosti je bil človek človeku volk, pod farso lažljivih gesel je krvavela človeška družba in v pomankanju za življenje neobhodnih gmotnih dobrin kovala nekaternikom zlato in jim pomnoževala bogastvo. Egalité, fraternité, liberté pa so gesla francoske revolucije, ki ni bila izvršena samo brez katoliške Cerkve, marveč naravnost **proti njej**. Vsa ista dejanja vničevanja cerkva, ista preganjanja povsod tam, kjer rešuje gospodarsko vprašanje komunizem, kakor je bilo to ob francoski revoluciji.

Družina je po našem pojmovanju osnovna in glavna celica: je izhodišče človeške družbe. Družina služi skupnosti. Družina vzgaja, družina druží. Stariši so, ki vodijo družino, stariši so, ki imajo prvenstveno pravico, da odločajo o vzgoji, zlasti o **šolski vzgoji** svojih otrok. To je njihova naravna pravica; pravica šole in države je sekundarna, je le **izvršujoča**, dočim je ona starišev odločujoča. Zato zahtevamo za starše, da se jim te pravice tudi priznajo v državni zakonodaji, da se ne trga organska vezi med starši in otrokom.

Komunizem družine ne pozna. Komunizem zanika človekovo Bogu podobnost, njegov izvor in pomen. Zanj je človek animalično bitje. Naravni zakon o družini hoče raztrgati in uničiti, hoče svobodne zakone, svobodno ljubezen, vse brez trajnosti in samo življenjsko svobodo. Materam in očetom hoče takoj po rojstvu vzeti otroke in jih oddati v skupna državna vzgajališča („Jaselce“), kjer ne bodo več deležni toplote materinega srca in vodstva očetove skrbnosti, marveč bodo zrastle brez poznanja očeta in matere, brez sonca in toplote materine ljubezni. Za komunizem sta mož in žena samo, da narod še pomnožujeta. Zato jima seveda ne gre nobena naravna pravica do vzgoje otrok, ker je vse to pri državi sami.

Mi vztrajamo pri družini, mi se bomo za njo borili, ker vemo, da je le v družini, v harmoničnem sožitju staršev in otrok blaginja in bodočnost človeškega rodu.

Hočemo da v vseh dejanjih poedinca vlada Kristus, hočemo naj preveva vse družinsko življenje njegov duh!

Kongregacija ni skupnost duhovnih bitij. Kongregacija smo mi: pravi in dejanski ljudje, ki nimamo samo duhovnih potreb, marveč smo iz krvi in mesa ter rabimo za svoje življenje gmotnih dobrin. Ker se naše strogo versko udejstvovanje ne da ločiti povsem od našega udejstvovanja v javnem življenju, ker se tudi na javni-politični pozornici obravnavajo vprašanja, ki se tičejo tudi svetovno nazornih pogledov, zato kongreganist in kongreganistinja nista, ne moreta in

ne smeta biti do pojavov v javnem političnem življenju indifirentna. Mi v svojih kongregacijah ne vganjamo dnevne politike, marveč se utrjujemo zgolj v svojih načelih, da jih bomo znali uspešno uveljaviti v javnem življenju.

Smo proti razrednemu boju. Komunizem in socializem učita in proglašata razredni boj za aksiom svojega nauka. Kakor je francoska revolucija oznanjala v gotovem smislu razredni boj meščanstva, tako dela danes isto komunizem, ko radikalizira ljudstvo z gesli o razrednem boju četrtega stanu-delavsiva in o njegovi diktaturi nad ostalimi.

Mi vemo, da človeška družba ni enotna, da je sestavljena, vemo, da je sestavljena tako, da poedine skupine-stanovi služijo le kot prirejeni — ne pa nadrejeni — organi skupnosti. Zato smo za pravilno in harmonično sodelovanje vseh produktivnih in delovnih stanov. Smo pa tudi proti pijavkam ki hočejo živeti na račun delovnih stanov. V tem oziru smo tudi mi bojna organizacija, ker so brezdelneži protinaraven pojav, ker so tvor, ki ga je treba operirati in uničiti.

Komunizem ve, da je treba najprej v mladih srce ubiti vero in spoštovanje do dobrin krščanske kulture. Zato se bori najbolj za mladino. Mi tudi vemo, da bo bodočnost taka, kakršna bo mladina. Da pa bo iz mladike postalo mogočno in odporno drevo, ako bomo mladiko pravilno negovali in vzgojili.

Danes je boj dveh svetov, boj dveh za mladino, boj dveh za uveljavljanje in zmago v vsem človeškem življenju.

Mi, ki se zbiramo in smo se zbirali v marijanskih kongregacijah, smo se odločili:

naša smer je jasna: Kristusova je;
naše udejstvovanje: boj za Kristusa, ki je prišel, „da vrže ogenj na zemljo“ in ki je želel, da bi se že vnel. (Evang. sv. Luka 12, 49);

naša volja: udarnost in brezkompromisnost;
naša obljuba: zvestoba katoliškim načelom, naukom katoliške cerkve in spoštovanje v socialnih enciklikah izraženim nazorom!

Oblikujmo se! Kujmo narodovo srečo in bodočnost v smeri marijanstva pod geslom: Po Mariji h Kristusu!

Kranj, dne 17. maja 1936.

Župnija Kranj

Oznanila za junij.

1. Binkoštni ponedeljek, nezapovedan praznik, služba božja kakor ob nedeljah, popoldne ob pol treh litanije M. B.

Ta dan je pri Sv. Joštu shod za fante in može iz cele dekanije.

3. 5. 6. kvaterni dnevi, v sredo pritrganje pri jedi, more se pa uživati meso, v petek strogi post.

5. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

7. Sv. Trojica, prva nedelja v mesecu, kvaterna nedelja, zadnji dan za prejem velikonočnega sv. obhajila. Ob 6. sv. maša z

blagoslovom. mesečno sv. obhajilo za moške. Pop. križev pot ura molitve, pete litanije presv. Srca Jezusovega.

11. Praznik sv. Rešnjega Telesa. Sv. maše so ob 6. 7. in 8., zadnja slovesna peta, po procesiji še ena tiha sv. maša. Starši naj pazijo, da šolski otroci ne bodo ta dan brez sv. maše.

Po slovesni sv. maši gre procesija sv. R. T. letos v Savsko predmestje. Prvi blagoslov bo pri kapeli pred župniščem, drugi pri Majdiču, tretji pri Stari Pošti, četrti na Mestnem trgu pred Kocbekovo hišo. — Po zadnjem blagoslovu naj se procesija ne razprši, ampak naj gre v redu v cerkev! Radovedneži naj ne stojijo ob cesti, ko se pomika procesija. Kadar gre mimo sv. R. T. pokleknejo le oni, ki niso v procesiji! Če se procesija na kakem ovinku tako razvrsti, da gre en del procesije v eno smer drugi se pa na drugi strani ceste že vrača in sreča sv. R. T., takrat udeleženci procesije ne poklekujejo, kadar gredo mimo sv. R. T. Med procesijo se moli! Nepotrebni pogovori med procesijo naj odpadejo! Vsi udeleženci naj se pokoravajo rediteljem!

Spored procesije sv. R. T.

I. Solska mladina, ki ne gre pred sv. R. T.

II. Moški. Najprej bandero župne cerkve in na to se med moškimi porazdele bandera podružnic.

III. Ženske. Za banderom rožnvenške cerkve se uvrste ženske, ki niso v Marijini družbi.

IV. Dekliška Marijina družba z zastavo.

V. Ženska Marijina družba, svetulke.

VI. Narodne noše najprej moški nato ženske.

Pred to skupino gre zastava Prosvetnega društva.

VII. Fantovski odsek Prosvetnega društva in katoliške akcije z zastavo sv. Janeza Ev.

VIII. Vincencijeva družba.

IX. Godba.

X. Zastava Marijinega vrta, belo oblečeni otroci.

XI. Pevci.

XII. Duhovščina z Najsvetejšim.

XIII. Uradništvo, zastopniki občin, cerkveni ključarji, akademsko starešinstvo.

Pri posameznih blagoslovih bodo reditelji odločili prostor posameznim skupinam.

Vsi udeleženci naj gredo v procesiji v četvero stopih, to je po štirje v eni vrsti.

Pop. ob pol treh litanije presv. Srca Jezusovega.

V osmini praznika sv. R. T. je vsak dan sv. maša zj. ob 6. z blagoslovom.

14. Nedelja v osmini praznika sv. R. T. V župni cerkvi služba božja po navadi, na Primskovem ob 9. sv. maša, po maši pa procesija sv. R. T. Na Primskovem naj vsi udeleženci pri procesiji pazijo, da se procesija na polju ne bo trgala.

18. Pričetek tridnevniče na čast presv. Srcu Jezusovemu, zv. ob pol osmih pete litanije presv. Srca Jezusovega.

19. Praznik presv. Srca Jezusovega, ob 6. sv. maša s petjem in blagoslovom.

Zv. ob pol osmih litanije presv. Srca Jezusovega.

Celodnevno češčenje presv. R. T. v Marijanišču. Ob 6. blagoslov z Najsvetejšim, na to sv. maša. Sv. maše bodo še ob 7. 8. in 10. V župni cerkvi bo sv. maša le ob 6. Uro molitve naj opravijo: od 11. do 2. Marijanišče, od 2. do 3. žene, od 3. do 4. dekleta, od 4. do 5. moški, ob 5. je pridiga, na to pete litanije presv. Srca Jezusovega in slovesna zahvalna pesem.

21. Nedelja v osmini presv. Srca Jezusovega, ob 6. sv. maša z blagoslovom, pop. ura molitve. Pri sv. Joštu soseskina sv. maša za sosesko Čirčiče.

24. Janez Krstnik.

27. Ob 9. slovesna črna sv. maša za vse, ki so padli za vero in domovino. Ta slovesnost se vrši mesto drugi dan, ker se v nedeljo ne more maševati črna sv. maša.

28. IV. ned. po binkoštih, služba božja po navadi.

29. Praznik sv. ap. Petra in Pavla, ob 6. sv. maša z enim, ob pol enajstih peta sv. m. z dvema blagoslovoma. Vesoljna odveza za III. red.

MRLIŠKA KRONIKA.

Sajovic Franc, kinopodjetnik, Kranj, Poštna ul. 3, roj. 4. nov. 1864., umrl 13. februarja.

Tibljaš Marija roj. Krznarič, Tržič, umrla v Kranju Blejska c. št. 13, dne 27. februarja, roj. 23. sept. 1883.

Bambič Ljudomir, sin delavca, Primskovo 131, roj. 14. okt. 1935., umrl 27. februarja.

Mohor Mihael, organist v pok. Huje 13, roj. 12. sept. 1859. umrl 17. marca.

Mesec Rozalija roj. Dolenc, žena kočarja, Klanec št. 10 roj. 30. avg. 1882., umrla 17. marca.

Pernuš Anton, sin pismonoše, Primskovo 93, roj. 11. nov. 1928., umrl 16. marca.

Florjančič Alojzija, roj. Rebolj, žena finančnega kontrolorja v pok., Blejska cesta 3, roj. 28. maja 1878, umrla 19. marca.

Pušavec Terezija roj. Koder, vdova po posestniku, Primskovo 68, roj. 13. okt. 1878., umrla 23. marca.

Bodlaj Pavel, vrtnar, Kranj, Ljubljanska cesta 5, roj. 26. jun. 1863., umrl 24. marca.

Fende Jernej, pos., Primskovo 39, roj. 24. avg. 1853., umrl 25. marca.

Potočnik Ana, roj. Pestotnik, vdova po posestniku, Primskovo 13, roj. 14. julija 1869., umrla 7. aprila.

Lukež Jožefa, hči gostilničarja, Kranj Mestni trg 17, umrla 17. aprila.

Pirc Marija, roj. Pibar, zasebnica, Kranj Bleiweisova 12, roj. 2. avg. 1844., umrla 17. aprila.

Florjančič Rudolf, pos. in ključavničarski mojster, Kranj Trubarjev trg 8, roj. 21. aprila 1879., umrl 26. aprila.

Bitenc Alojzij, tesarski pomočnik, Primskovo 83, roj. 17. jun. 1903., umrl 18. maja.

Jeglič Marija roj. Pavlin, posestnica in gostilničarka, Kranj Majstrov trg 2, roj. 9. dec. 1864., umrla 21. maja.

Župnija Šmartin pri Kranju

Oznanila za junij.

1. Binkoštni ponedeljek. B. služba po navadi.

2. Obljubljena procesija na Breg s prošnjo, da bi nas Bog obvaroval toče in hude ure.

4. Zvečer ob pol 7. uri molitvena ura pred prvim petkom.

5. Prvi petek. Ob pol 6. uri sv. maša pri olt. Srca Jezus. z blagoslovom.

7. Kvaterna nedelja, praznik sv. Trojice. B. služba zj. po navadi, ob 9. z blagoslovom; pop. ob 2. križev pot, molitve za mrtve in litanije.

11. Praznik sv. R. T. Ob 8. slovesna peta sv. maša, po maši procesija sv. R. T. po navadnem redu, pop. ob 1/23. pete litanije.

V osmini sv. R. T. sv. maša vsak dan z blagoslovom.

14. Nedelja v osmini sv. R. T. Božja služba po navadi, pri sv. Joštu procesija sv. R. T.

18., 19. in 20. tridnevniča v č. presv. Srcu J. Vse dni sv. maša z blagoslovom.

19. Praznik presv. Srca J.

21. III. nedelja po binkoštih. Božja služba po navadi. Pop. ob 2. ura molitve in pete litanije Srca J.

24. Rojstvo Janeza Krstnika.

28. IV. nedelja po binkoštih. Božja služba po navadi.

29. Praznik sv. ap. Petra in Pavla. Božja služba zj. in ob 9. z blagoslovom, pop. pete litanije M. B.

R a z n o

Dijaški Marijini kongregaciji je predvsem posvečena junjska številka „Kranjskega zvona“. Oba govora, ki sta jih govorila na proslavi 25 letnice dijaške kongregacije, njena bivša člana in danes dva odlična javna delavca, sta polna tako lepih misli, da bi bilo škoda, ko bi ostala skrita in pozabljena. Kranjski zvon ju prinaša v celoti, da ju lahko ohranijo dijaki v trajen spomin, bosta pa gotovo v prid vsem kranjskim župljanom. To je eminentno delo v katoliški akciji, ko inteligenti stopajo na plan z besedo in živim zgledom! Danes so hvalabogu minili oni žalostni časi, ko je slovenska inteligenca hladno stala ob strani v narodnem verskem življenju in udejstvovanju! Cvet slovenske inteligence in celo zastopniki naše najvišje kulturne ustanove in lahko rečemo, da celo taki, ki uživajo mednarodni sloves na znanstvenem polju, se ne sramujejo nositi Marijine svetinje na svojih prsih in ne sramujejo se družbe vernega ljudstva.

Romanje na Trsat in izlet na morje priredila naša župnija za Kranj in okolico dne 27. junija, če se prihlasi zadostno število udeležencev za posebni vlak. Če bi ne bilo dovoljno priglasev za posebni vlak se izlet ne vrši, ker z rednimi vlaki ni mogoč tak izlet. Za vožnjo po železnici in po morju vplača vsak Din 160.— Priglase sprejema župni urad samo do nedelje sv. Trojice.

† Piber Ivan:

Dekan Anton Koblar.

Kot kaplan je kazal posebno gorečnost v pastirskem delovanju. Vneto je deloval tudi v šoli, na prižnici in v spovednici. V najboljšem spominu ga hranijo povsod, kjer je služboval poznejša leta. V Mengšu je ustanovil bralno društvo in domačo godbo, ki je slovela daleč naokoli. Dne 19. septembra 1888. je bil prestavljen iz Mengša za kaplana v Šenčur. Semkaj ga je spremilo društvo z domačo godbo. Tu je deloval plodonosno le nekaj mesecev, a si je s svojim modrim, prijaznim in resnim obnašanjem pridobil pri župljanih splošno spoštovanje in ljubezen. Starejši ljudje ga imajo še v blagem spominu kot zglednega duhovnika. Toda božja previdnost ga je klicala nazaj v Ljubljano. Prosil je namreč za službo v prisilni delavnici. Dr. Šavnik mu je napravil 19. novembra 1888. spričevalo, da je zdrav. Prošnja je ležala pri deželni odboru od 22. novembra 1888. Dne 19. avgusta 1889 ga je imenoval deželni odbor za kurata z letno plačo 800 gold., s prostim stanovanjem in s kurjavo. Ordinarijat mu je podelil 17. avgusta kanonično misijo. Ker pa je bil imenovan le provizorično, je iznova prosil, da bi postal definitiven, kar se je tudi zgodilo z dekretom od 4. junija 1892. z aktivno doklado 120 goldinarjev. Ker je bila kapela v prisilni delavnici v slabem stanju, je zaprosil deželni odbor, naj jo primerno preuredi in popravi, kar se je tudi zgodilo.

Vlada se je začela zanimati za vzgojo korigendov, zato je imel pri njih po 2 uri na teden krščanski nauk. Dne 30. marca 1894. mu je podelil deželni odbor plačo 6. plačilnega razreda. Dne 29. novembra 1894. je imenoval Koblarja naučno ministrstvo na Dunaju za

konservatorja c. k. centralne komisije za Kranjsko. Meseca oktobra 1895. se je ponudil osrednjemu ravnateljstvu c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaju, da je pripravljen brezplačno popraviti „Veliki katekizem“ za ljudske šole, ki je imel polno jezikovnih napak. Takratni glavni ravnatelj Šuklje mu je odgovoril, da je ta posel že izvršil profesor Josip Stritar.

V tistem času se je začel udejstvovati tudi na političnem polju. Govoril je na raznih shodih za pravice zatiranega slovenskega kmeta. Za časa njegovega delovanja v Ljubljani je pristopil v katoličanstvo Josip Hoffer. Tudi žida Isaka Dieno je krstil. L. 1891. je sprejel v katoliško cerkev še luteranca Altersberga. — Dne 11. septembra 1892. je šel študirat v Videm archive, L. 1890. pa je postal arhivar deželnega muzeja v Ljubljani. Kot tak se je posebno zanimal za domačo zgodovino. Dan za dnevom je hodil v muzej, preiskoval stare listine, ustanovil ter dolgo urejal časopis „Izvestja Muzejskega društva“ (od l. 1891. do l. 1908.). Bil je celih 12 let arhivar in knjižničar v muzeju. Arhiv in knjižnico je skušal urediti z vso skrbjo. Prvi njegov naslednik pri urejevanju arhiva je bil kustos Müllner, za knjižnico pa zgodovinar Radič. Oba sta Koblarjevo knjižnico razdejala radi tega, ker je imel za podlago slovenščino. Le ostanki Koblarjevih „Repertorijev“ so še ohranjeni. Če bi ne bil ničesar drugega napravil, bi bile njegove zasluge za našo zgodovino velike.

V Ljubljani se je shajal s takratnimi znanstveniki in rodoljubi ter pisal članke zgodovinske, socialne in gospodarske vsebine v razne časopise. V javnost je vstopil l. 1896. ter tudi na političnem polju pokazal svoje zmožnosti. Isto leto so ga **gorenjska in notranjska mesta izvolila za državnega poslanca**. V Kranju je dobil razen treh vse glasove. Kako se je njegovi kandidaturi takrat nasprotovalo, ne kaže sedaj opisovati, ker bi morali omenjati marsikatero pikro obsodbo takratnega režima. Deželni odbor je nasprotoval njegovi izvolitvi in mu je z dopisom z dne 23. februarja 1896. naznanil, da mu ne dovoli dopusta. On pa je deželnemu odboru dokazal, da kot javni uradnik po zakonu z dne 21. 12. 1867. za izvrševanje svojega poslančevanja njegovega dopusta sploh ne potrebuje. Na Dunaju je stal kot državni poslanec za pravice našega jezika in naroda v prvih vrstah, brezobzirno je šibal nemško nacionalno vlado, ki je zatirala pravice malih narodov. Posebno se je zavzel za železniško progo, ki naj bi vezala sever s Trstom preko Škofje Loke. Nasprotoval mu je znani baron Schwegel s svojim nemškim vplivom, da se je gradila pozneje bohinjska železnica. Na Dunaju se je vpisal 19. maja 1896. kot izredni slušatelj na filozofsko fakulteto. Na vseučilišču je poslušal pri profesorju Mühlbacherju nauk o listinah, potem pa pri prof. Dr. Redlichu nauk o arhivih.

Kot državni poslanec je pomagal, kjerkoli je mogel, vedno in povsod ter vsakomur, kdor se je k njemu zatekel. Hotel je dvigniti na čim višjo stopnjo kulture naš do takrat tako malo upoštevan slovenski narod,

katerega je nemška oholost povsod zatirala. Kako je ljubil materini jezik, dokazujejo sledeče pisane besede:

„Že vladika Slomšek je izrazil jedro narodnega programa z besdami: »Dve reči sta Slovencem dragi kot oči v glavi: katoliška vera in beseda materina«. Te besede so večkrat slišali že vrabci na strehi. Prečudno je torej, da so nanje pozabili tisti, kateri so jih nekdanj največkrat ponavljali in ki jih še dandanes pogosto govore: besedam mora slediti dejanje! — Pozabili so nanje slovenski koaliranci v času, ko so proti narodnemu programu v državnem zboru sklenili zvezo z našimi najhujšimi sovražniki, z nemškimi liberalci in židi. Osupnjen je opazoval slovenski svet ta nenaravni stvar, ki je zagledal luč sveta pred letom dni pod imenom »koalicija« in vsa kranjska duhovščina mu je prerokovala le kratko življenje, kajti ni mogla pojmiti, kako naj bi se družili in bratili **ravno domači katoliški poslanci z najhujšimi nasprotniki katoličanstva za ohranitev države (avstrijske), ko so v domovini slovenski, kateri preti brez dvoma še strašnejša nevarnost, ne sme nič slišati o enaki zvezi z najbližjimi sobraty**, temveč se bije tako srdit boj celo proti tistim, ki gredo po drugem potu, a za istim ciljem našega starega programa. Še mučnejši je postal položaj teh navideznih prijateljev »koalicije«, ko je nova vlada dne 23. novembra minulega leta proglasila program, v katerem je zahtevala, da naj se uredi odslej vsa večja politična vprašanja, torej poleg verskih tudi narodna. **To naj bo torej sad katoliškega shoda**, na katerem je poslanec Klun govoril tele besede: »Naši katoliški in konservativni poslanci so si postavili nalogo, v državnem zboru spremeniti šolsko postavo v tem smislu, da se šola postavi na versko podlago.« To nalogo morajo sedaj s svojimi načeli vred prav isti poslanci vsled »koalicije« vreči pod klop ali pa kvečjemu postaviti šolo na podlago judovskega verstva, ker so judje mogočni in odločilni del »koalicije«. Skriti se je moral osramočen drugi govornik katoliškega shoda, ki je zaklical: »Nam je vzor Kristus!« — Ali je Kristus delal kompromise? Pokloni svetnim mogotcem? Ali je objel skrunilce templja? Vzel je bič in jih je izgnal! Mi hočemo biti katoličani v dejanju, kajti po sadu in dejanju jih bodeite spoznali!« Zaprlo mu je sapo, ko je kompromis med konservativci in judovski mi mogotci postal dejanje in prinesel posledico, da vera v »koaliciji« ni in ne sme biti na dnevnem redu. Kaj pa so čutili ob tem čudnem kompromisu tisti, katerim narodnost ni povsod le sredsvo, ampak včasih tudi smoter, vam ni treba popisovati. Ali smejo molčati ob tožbi, da se Slovencem, posebno na Koroškem, Štajerskem in Primorskem v narodnem oziru delajo grozne krivice? Molče naj se gleda grozovita, živa slika, da bi tudi zanaprej pod geslom »posestnega« stanja Nemec in Italijan davila na tleh ležečega Slovenca? Ne, molče gledati te krivice ni mogoče nikomur. V bridkem spoznanju je pisala pred enim mesecem celo celjska »Domovina«, kateri kumuje »koaliranec« Miha

Vošnjak, takole: Sedaj vidimo, da je Nemcem glavni smoter, nas Slovence uničiti. Da to dosežejo, so pripravljene zvezati se s komurkoli. In pravo je zadel drugi list, pisoč, da »koalicija« pripravlja nevarnost, ki bi imela posledico, da propadejo narodi v popolno sužnjost kapitalističnim mogotcem, kar vse ni nič drugega kakor vtelesen nemški liberalizem. Toliko o načelih slovenske politike glede »koalicije«. Toda »koaliranci« so tudi javno zapustili katoliško politiko načel in nastopili pot uspehov in koristi, katere obetajo doseči s »koalicijo«. Del slovenskih poslancev je stopil v koalicijo pod nastopnim pogojem, katerega je slovesno razglasil urbi et orbi: »Slovenski poslanci sklenejo izstopiti iz konservativnega kluba, ako se jim od vladne strani ne dá v določenem času, vsaj do razprave notranjega, naučnega in pravosodnega ministrstva v proračunskem odseku poročila za ugodno rešitev njihovih narodnih teženj«. Ta rok je potekel že letošnjo pomlad, narodne težnje pa se niso prav nič ugodno rešile, a vendar slovenski poslanci niso ostali moč beseda. Koroški otroci se potujejo kakor prej, blažena Štajerska je dobila v slovenskem delu zagrizenega Nemca in od naučnega ministrstva še danes ne drži telegrafska žica do Trsta in Gorice, ki bi v teh dveh mestih zapovedala ustanovitev slovenskih šol, kakor je nekdanj zaukazala nemško šolo v slovenski Ljubljani. Mirno je prešla doba proračunske razprave in slovenski »koaliranci« so utesnili svoje zahteve in narodne težnje na spodnjo gimnazijo v Celju, katere pa vlada ni dovolila slovenskim poslancem za plačilo sodelovanja v »koaliciji«, ampak ker je njeno ustanovitev prevzela že od prejšnje vlade. To je povedal sam naučni minister Madejski in je obenem nemške liberalce potolažil, da kaj drugega proti njihovi volji Slovenci ne dobé. S tem se ujemajo slovenskih »koalirancev« izjave, da naj za izpolnitev drugih slovenskih teženj skrbe nekoalirani poslanci! Slovensko gimnazijo ne v Celje, pravi vlada, pravi vlada po svojem okrajnem glavarju. Slovenske gimnazije nikamor, kriče nemški in poljski prijatelji naših »koalirancev«. To so žalostni uspehi »koalicije«, to je pridobitev za grenko službo v nenaravni zvezi tekom več ko enega leta.

Nad vse jasno se je pa pokazalo, kako sovražna je »koalicija« slovenskim težnjam posebno zadnje dni pri vprašanju dvojezičnih napisov v Istri.“

(Dalje prihodnjič.)

Podpirajte

Vincencijevo

družbo!